

Pracovní skupina č. 3 – Vzdělávání a sociální problematika

SWOT analýza – Vzdělávání a sociální problematika

Silné stránky

- zachovalý charakter tradiční vesnice (10 bodů)
- blízkost krajského města Plzně (5 bodů)
- bezpečné území pro bydlení (nízká kriminalita) (5 bodů)
- dostupná zdravotní péče (2 body)
- dobrá úroveň středního a vysokého školství (1 bod)
- nízká nezaměstnanost

Slabé stránky

- omezené možnosti kulturního a sportovního vyžití (11 bodů)
- nízká podpora spolkové činnosti (5 bodů)
- kvalita a nedostatek veřejných prostranství jako prostor pro děti (5 bodů)
- nedostatečné sociální zabezpečení (1 bod)

Příležitosti

- zlepšení občanské vybavenosti a služeb (15 bodů)
- využití evropských dotací (12 bodů)
- využití místních NNO (10 bodů)

Ohrožení

- ohrožení financování obcí v souvislosti s činností státu a daňovou soustavou (21 bodů)
- socio patologické jevy – problémy mládeže (9 bodů)
- ohrožení dostupnosti zdravotní péče (5 bodů)
- ohrožení udržení venkovského školství (5 bodů)
- centralizace služeb a tím i zhoršení jejich dostupnosti (4 body)
- ekonomické problémy významných zaměstnavatelů - rostoucí nezaměstnanost (2 body)
- ohrožení podnikatelských příležitostí v důsledku blízkosti Plzně

Vzdělávání a sociální problematika

Věková struktura

Věková struktura v obcích (31.12.2012) místní akční skupiny je následující:

Obec	0–14	15–64	65+	Průměrný věk	Index stáří (65+/0-14 v %)
Bděněves	133	435	84	37,6	63,1
Blatnice	121	534	123	40,6	101,6

Čečovice	24	63	10	32,7	41,6
Čeminy	35	160	49	43,3	140
Dnešice	114	583	130	41,6	114
Dobřany	1069	4213	863	39,2	80,7
Honezovice	28	162	36	41,7	128
Hradec	66	395	68	40,9	103
Chotěšov	424	1886	454	40,9	107,1
Chotíkov	174	789	136	39,1	77
Kbelany	8	74	15	42,1	187,5
Kotovice	48	213	46	39,2	95,8
Kozolupy	136	714	162	41,4	119,1
Kvíčovice	55	264	53	40,5	96,4
Líně	370	1717	398	40,7	107,6
Lisov	18	73	24	44,5	133,3
Líšina	24	89	44	46,8	183,3
Lochousice	16	85	12	40,9	75
Město Touškov	374	1387	313	39,6	83,7
Neúměř	22	88	31	43,1	140,9
Nová Ves	50	188	34	38,3	68
Nýřany	1118	4879	1129	40,1	101
Přehýšov	53	311	77	41,8	145,3
Přestavlky	28	158	41	45,5	146,4
Rochlov	38	178	38	39,4	100
Stod	497	2540	668	42,8	134,4
Střelice	25	107	17	36,8	68
Štichov	10	52	17	44,9	170
Tlučná	565	2078	450	39,0	79,6
Úherce	60	224	39	38,2	65
Vejprnice	807	2564	458	36,8	56,6
Ves Touškov	46	233	53	41,1	115,2
Vochov	112	502	97	40,1	86,6
Vstíř	61	344	65	40,6	106,6
Všekary	26	78	14	39,4	53,8
Zbůch	379	1510	331	39,7	87,3
Zemětice	29	168	66	46,4	227,6

Řešené území	7163	30038	6645	40,7	92,8
--------------	------	-------	------	------	------

Zdroj: ČSU

V souvislosti s věkovou strukturou v obcích MAS Radbuza nelze primárně mluvit o nějakých územních či velikostních zákonitostech, např. že větší obce mají nižší index stáří, než obce menší. Obecně lze říci jen to, že území MAS má nižší index stáří, než Plzeňský kraj. V území MAS je 92,8 seniorů na 100 dětí, v Plzeňském kraji je to 117 seniorů na 100 dětí. I průměrný věk je v regionu MAS nižší (40,7 let), než v Plzeňském kraji (41,5 let). Nižší průměrný věk obyvatel území MAS lze dát částečně do souvislosti s procesem suburbanizace, tedy odchodem mladých lidí z Plzně do menších měst a obcí, které disponují kvalitním životním prostředím, kvalitní občanskou vybaveností a dobrou dopravní dostupností z Plzně. Větší počet dětí klade mimo jiné větší důraz na kapacity mateřských a základních škol, což bude jedno z témat následujících kapitol. Plzeňský kraj má zpracovanou prognózu vývoje obyvatelstva v Plzeňském kraji k roku 2030, která předpokládá stárnutí populace a zvyšování indexu stáří (vyšší podíl seniorů na počet dětí).

Územní celek	Podíl obyvatelstva v roce 2030 ve věku v %			Počet obyvatelstva v roce 2030 - celkem
	0 - 15	15 - 64	65+let	
ORP Nýřany	14,7	64,0	21,3	53 425
ORP Horšovský Týn	14,3	64,5	21,2	14 133
ORP Stod	14,0	64,7	21,3	23 168
Plzeňský kraj	13,2	64,0	22,8	574 510

Zdroj: Plzeňský kraj

I přes stávající relativně dobré demografické ukazatele, je tedy nutné počítat se zvyšujícím se počtem seniorů a v regionu vytvářet podmínky, které umožní vyšším věkovým skupinám kvalitní život. Dále je potřeba snažit se zvyšovat atraktivitu území pro mladé lidi a omezit jejich migraci do větších měst.

Nezaměstnanost

Vedle věkové struktury obyvatelstva je pro analýzu sociálních a vzdělávacích podmínek v regionu důležitá nezaměstnanost. V kapitole Podnikání a zemědělství je řečeno, že míra nezaměstnanosti v území MAS od roku 2010 klesá a je nižší, než míra nezaměstnanosti celého Plzeňského kraje. Nejrizikovější věkové skupiny z hlediska nezaměstnanosti jsou lidé od 20 do 24 let (13,2% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání) a lidé od 55 do 59 let (13,2% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Největší počet uchazečů o zaměstnání má buď základní vzdělání (28,6% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání), nebo střední odborné vzdělání s výučním listem (43,5% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Mezi nejčtenější uchazeče o zaměstnání patří pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (23,4% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání), druhou nejrizikovější profesní skupinou jsou řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (19,2% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Pozitivním faktem je, že většina uchazečů o zaměstnání je registrována na úřadu práce méně než tři měsíce (40,4% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Dlouhodobě nezaměstnaných (24 měsíců a více) je v regionu MAS Radbuza 9% z celkového počtu uchazečů o zaměstnání. Všechna výše uvedená data

zahrnují území všech obcí zájmového území MAS Radbuza a jsou získány z veřejné databáze ČSU. Podle celkové míry nezaměstnanosti v území MAS (viz kap. Podnikání a zemědělství) není nezaměstnanost zásadním sociálním problémem. Nicméně vzhledem k prevenci zvyšování nezaměstnanosti by se měla MAS zaměřit na aktivity, které pomohou výše uvedeným skupinám zkvalitnit svoji pozici na trhu práce.

Školství

V obcích regionu MAS Radbuza je 11 úplných škol se všemi ročníky, 2 školy s neúplnými ročníky (Kozolupy, Hradec) a 17 mateřských škol. Pozitivním faktorem školství v regionu je, že školy nemají v současné době problémy s podlimitním počtem žáků, což je problém, který ohrožuje existenci škol ve většině venkovských regionů (nejenom) Plzeňského kraje. V regionu MAS má tento problém pouze základní škola v Blatnici. V nedávné minulosti byly z tohoto důvodu zrušeny malotřídky v obcích Ves Touškov a Vstiš. Naopak některé obce řeší opačný problém, tedy malou kapacitu vzdělávacích zařízení. Tento problém se v současné době řeší v Dobřanech, Kozolupích a Líních, kde se nedostává míst v místních mateřských školách. V Chotíkově se plánuje výstavba nové mateřské školky. Velkým tématem pro obce jsou investice do rekonstrukce budov i vybavení základních i mateřských škol, jejichž cílem je zkvalitnit prostředí i zázemí pro výuku dětí z regionu. Záměry obcí v oblasti zvýšení kvality předškolního i základního vzdělávání jsou součástí následující tabulky.

Obec	Záměry
Blatnice	oprava střechy a generální oprava školy
Čečovice	vybudování mateřské školy (pokud bude nedostatečná kapacita v okolních obcích)
Dnešice	udržet v obci mateřskou školu
Dobřany	1. zateplení budovy Základní školy Dobřany, II. stupeň, dokončení úpravy venkovních prostor včetně školní zahrady 2. rekonstrukce MŠ v ulici Stromořadí 3. navýšení kapacity obou MŠ Dobřany, včetně úpravy školních zahrad 4. dokončení rekonstrukce hygienického zázemí budovy MŠ v ulici Loudů 5. dokončení úpravy dvora ZUŠ Dobřany 6. postupné dovybavování či výměna vnitřních prostor všech školských zařízení (hmotné věci, nábytek, nezbytné učební pomůcky) 7. dokončení rekonstrukce vnitřních prostor školní jídelny a kuchyně ZŠ Dobřany, výměna oken a zateplení celého objektu.
Hradec	1. zachování ZŠ i MŠ 2. v MŠ přístavba ložnice
Chotíkov	1. výstavba nové MŠ 2. rekonstrukce ZŠ
Kozolupy	1. rekonstrukce vnitřních prostor ZŠ 2. rozšíření kapacity MŠ
Kvičovice	rekonstrukce budovy ZŠ
Líně	1. rozšíření kapacity MŠ 2. tělocvična pro ZŠ
Město Touškov	rekonstrukce ZŠ a zkvalitnění vybavení
Stod	1. rekonstrukce školy v Hrádecké ulici 2. rekonstrukce školní družiny a jídelny 3. zateplení mateřské školky
Tlučná	rekonstrukce areálu nižšího stupně ZŠ
Vejprnice	nadstavba patra ZŠ
Vochov	rekonstrukce budovy MŠ
Zbůch	1. dokončení zateplení budovy ZŠ 2. zateplení budovy MŠ 3. zkvalitnění vybavení ZŠ a MŠ

Střední školství je v regionu zastoupeno Středním odborným učilištěm Domažlice, se kterým v roce 2011 sloučil Krajský úřad Plzeň Integrovanou střední školou ve Stodě. Bývalá Střední integrovaná škola ve Stodě se tak stala poskytovatelem vzdělávání pro domažlické odborné učiliště. Druhým zařízením, které poskytuje středoškolské vzdělání je odborná škola ve Zbůchu, která je zaměřena na žáky s mentálním znevýhodněním. Škola nabízí dvouletý vzdělávací program, který je zaměřen na výkon jednoduchých prací a činností využitelných v běžném životě. Absolventi získají střední vzdělání bez výučního listu. Vedle tohoto vzdělávacího programu nabízí škola i obor Zahradnická výroba, který je také určen žákům s mentálním znevýhodněním. Výstupem z tohoto dvouletého oboru je střední vzdělání s výučním listem.

Vedle mateřských, základních a středních škol fungují v regionu MAS i základní umělecké školy. ZUŠ J.S. Bacha v Dobřanech nabízí výuku v oborech výtvarných, hudebních a tanečních. Vedle Dobřan působí tato škola i v Chlumčanech a Štěnovicích. ZUŠ v Nýřanech nabízí pouze výuku výtvarných a hudebních oborů. ZUŠ ve Stodu vedle výtvarných a hudebních oborů nabízí ještě literárně – dramatický obor. ZUŠ Stod působí také v Chotěšově a Merklíně. V území MAS se nenachází žádné gymnázium, konzervatoř, jazyková škola, vyšší odborná škola či vysoká škola.

Vedle zařízení, která zajišťují základní či střední vzdělávání, jsou v regionu i další subjekty či služby, které přispívají ke zvýšení vzdělanosti místních obyvatel. Vedle různých občanských sdružení či spolků (kulturních, sportovních,...), jejichž přehled je součástí kapitoly Spolková činnost, jsou to zejména veřejné knihovny. V území MAS Radbuza je v provozu 38 veřejných knihoven, včetně poboček. Nové prostory pro knihovny plánují Dobřany (v dokončeném multifunkčním veřejném objektu v osadě Šlovce) a Stichov (v případě rekonstrukce objektu bývalé školy).

Sociální problematika

Sociální problematiku i dostupnost sociálních služeb primárně řeší komunitní plánování sociálních služeb, které probíhá na úrovni mikroregionů či obcí s rozšířenou působností. V území MAS Radbuza je zpracovaný komunitní plán sociálních služeb pro obce na území ORP Stod a Nýřany. Plán je zpracován na období 2012 – 2015. Svůj komunitní plán sociálních služeb v současné době připravuje také Mikroregion Touškovsko. Připravovaný plán má zpřesnit komunitní plán sociálních služeb ORP Nýřany, který je příliš obecný a dlouhodobý. Oba existující plány obsahují analýzu sociální problematiky na území daných obcí s rozšířenou působností a návrh opatření a aktivit, které by měly být v sociální oblasti řešeny a realizovány.

Sociální služby jsou zajišťované organizacemi zřizovanými krajem, městy, neziskovými či církevními organizacemi. Na řešeném území existuje jen poměrně úzká síť sociálních služeb. Lidé však využívají i služby z okolních regionů, zejména s vazbou na Plzeň. Některé obce řešeného území jsou si vědomy důležitosti a potřebnosti zajištění dostupnosti sociálních služeb na svých územích a podporují činnost jejich poskytovatelů. Nejedná se pouze o finanční podporu, ale také např. o poskytnutí potřebných prostor zdarma či za snížené nájemné (Dobřany – bezplatný pronájem pro Mateřské centrum Budulínek, Občanskou poradnu a Klub pro seniory; Stod – bezplatný pronájem Městské knihovny pro akce zaměřené na osoby se

zdravotním postižením, poskytnutí prostor v DDM Stod pro organizaci Domus – Centrum pro rodinu). Níže uvedená tabulka obsahuje přehled poskytovatelů sociálních služeb, kteří působí na území MAS Radbuza.

Tabulka č. 6

Cílová skupina	Poskytovatel	Druh služby
osoby se zdrav. postižením, senioři, rodiny s dětmi	Centrum pečovatelských a ošetrovatelských služeb Město Touškov	Pečovatelská služba
osoby se ZP	Diakonie ČCE – středisko v Rokycanech	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
osoby se zdrav. postižením a chronickým onemocněním, senioři	Domov pro osoby se zdravotním postižením Stod, p. o.	Domovy pro osoby se zdravotním postižením
		Chráněné bydlení
		Odborné sociální poradenství
		Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy, rodiny s dětmi	Domus – Centrum pro rodinu	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
osoby v nepříznivé soc. situaci nezpůsobené vysokým věkem, zdrav. stavem či postižením	Občanská poradna Plzeň, o. s. – kontaktní místo v Dobřanech	Odborné sociální poradenství
osoby se zdrav. postižením, senioři	Stodská nemocnice a.s.	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče
osoby se zdrav. postižením	Ústav sociální péče pro tělesně postiženou mládež Zbůch	Denní stacionáře
		Domovy pro osoby se zdravotním postižením
		Chráněné bydlení
		Odborné sociální poradenství

Zdroj: KPSS ORP Stod a KPSS regionu Touškovsko a Nýřansko

Z komunitních plánů sociálních služeb, které se realizují v území MAS Radbuza vyplývá, že v sociální oblasti je třeba řešit následující priority:

1. Oblast služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

- podpora výstavby pobytových zařízení pro seniory
- prevence před zadlužováním seniorů
- zvýšení informovanosti o terénní pečovatelské službě a osobní asistenci

- zachování stávající spolupráce s nemístními poskytovateli sociálních služeb
 - zajištění služby „domov se zvláštním režimem“
2. Oblast služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením
- prevence sociopatologických jevů u mládeže
 - podpora služeb pro ženy na mateřské dovolené (vzdělávání, zjednodušit návrat na trh práce)
 - zajištění služeb pro integraci menšin

Záměry členských obcí MAS Radbuza v oblasti sociální integrace pro období 2014 – 2020 jsou rozepsány v následující tabulce.

Obec	Záměry
Čečovice	služby pro nejstarší občany – nákupy, dovoz k lékaři, apod.
Dnešice	zřídit hřiště pro seniory
Dobřany	1. výstavba nízkoprahového centra pro mládež 2. postupná rekonstrukce budovy (včetně vnitřních prostor) Domu s pečovatelskou službou v ulici Loudů
Hradec	podpora volnočasových sdružení seniorů (Klub seniorů)
Chotíkov	výstavba domu s pečovatelskou službou
Kvíčovice	podpora volnočasových aktivit dětí
Město Touškov	přístavba domu s pečovatelskou službou
Nýřany	rekonstrukce domu s pečovatelskou službou
Stod	rekonstrukce domu s pečovatelskou službou v Nádražní ulici
Tlučná	případné rozšíření sociální a zdravotní péče formou podpory soukromých aktivit
Vejprnice	rozšíření nabídky domu s pečovatelskou službou
Vochov	spolupráce s Charitou Plzeň

Na základě výše uvedené tabulky lze říci, že záměry členských obcí v sociální oblasti jsou zcela v souladu s oblastmi, která řeší místní komunitní plány sociálních služeb. Aktivity MAS Radbuza v sociální oblasti by se tedy měly zaměřit na výše uvedené priority.

Zdravotnictví

V regionu MAS je zajištěna širší síť zdravotnických zařízení včetně nemocnice. Působí zde 20 ordinací praktického lékaře pro dospělé, 12 ordinací praktického lékaře pro děti a dorost, 16 stomatologických ordinací, 6 gynekologických ordinací a 20 dalších ordinací lékařů specialistů. Stodská nemocnice, a.s. poskytuje zdravotnické služby v chirurgickém, dětském, gynekologicko-porodnickém a interním oddělení a oddělení následné a sociální péče. V regionu je k dispozici 13 lékáren, na jednu lékárnou tak připadá více než 3 300 obyvatel. Rychlou lékařskou pomoc (posádka záchranné služby bez lékaře) zajišťuje výjezdové stanoviště Plzeň-jih Zdravotnické záchranné služby Plzeňského kraje se sídlem ve Stodě. Letecká zdravotnická služba má pak stanoviště v Líních. Psychiatrická léčebna sídlící v Dobřanech je významná svou kapacitou i zaměřením na dlouhodobou léčbu a léčebnou rehabilitaci psychicky nemocných pacientů všech věkových kategorií v návaznosti na akutní psychiatrickou léčbu celorepublikově. Z obcí MAS pouze Dnešice plánují výstavbu nového

zdravotního střediska pro děti a mládež. Ostatní obce se zaměřují na zachování stávajících zdravotních služeb.

Výstupy z analýzy

1. V území MAS v současné době nehrozí zanikání základních či mateřských škol. Problémem je naopak nízká kapacita těchto zařízení (zejména mateřských škol). V následujícím období by měly být navýšeny. Vzhledem k tomu, že příliv dětí je pravděpodobně jen dočasný, mohou být řešením nízké kapacity lesní či luční školky, které vyšší investice nevyžadují.
2. Aktuálním problémem je stav objektů základních a mateřských škol v regionu. V následujícím období by měly být realizovány projekty na zkvalitnění školních budov a investice do vybavení vzdělávacích zařízení.
3. V sociální oblasti budou aktivity obcí i poskytovatelů sociálních služeb zaměřeny na zkvalitnění služeb pro seniory (zejména investice do rekonstrukcí domů s pečovatelskou službou) a osoby se zdravotním postižením.
4. Druhým tématem v sociální oblasti je zkvalitnění oblasti služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením (zejména projekty zaměřující se na prevenci sociopatologických jevů u mládeže – volnočasová a nízkoprahová centra, klubovny).
5. Většina obcí regionu prošla (či právě prochází) procesem komunitního plánování sociálních služeb a sociální oblast je v regionu koordinována v rámci komunitního plánu sociálních služeb.
6. Dostupnost zdravotních služeb v regionu je dobrá. Vedle ordinací praktických lékařů či specialistů funguje v regionu i nemocnice.